

Wat moet je weten van Prinsjesdag 2023?

Rob Timmermans MFP

De Troonrede

Foto © ANP

Thema's

- Algemeen
- Wonen en hypotheek
- Fiscaliteiten
- Ondernemers
- Overige maatregelen

Algemeen

- Demissionaire status van het kabinet
- Inkomsten en uitgaven van het Rijk in 2024
- Economische ontwikkelingen
- Inflatie
- Koopkrachtontwikkeling
- Armoedebestrijding

Demissionaire status van het kabinet

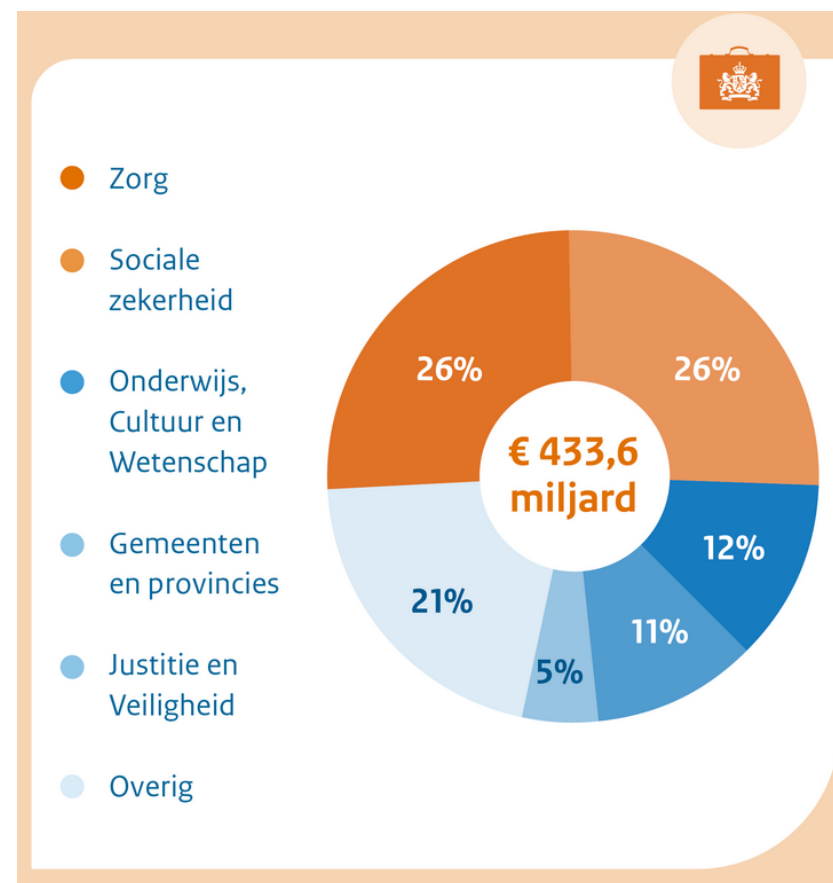
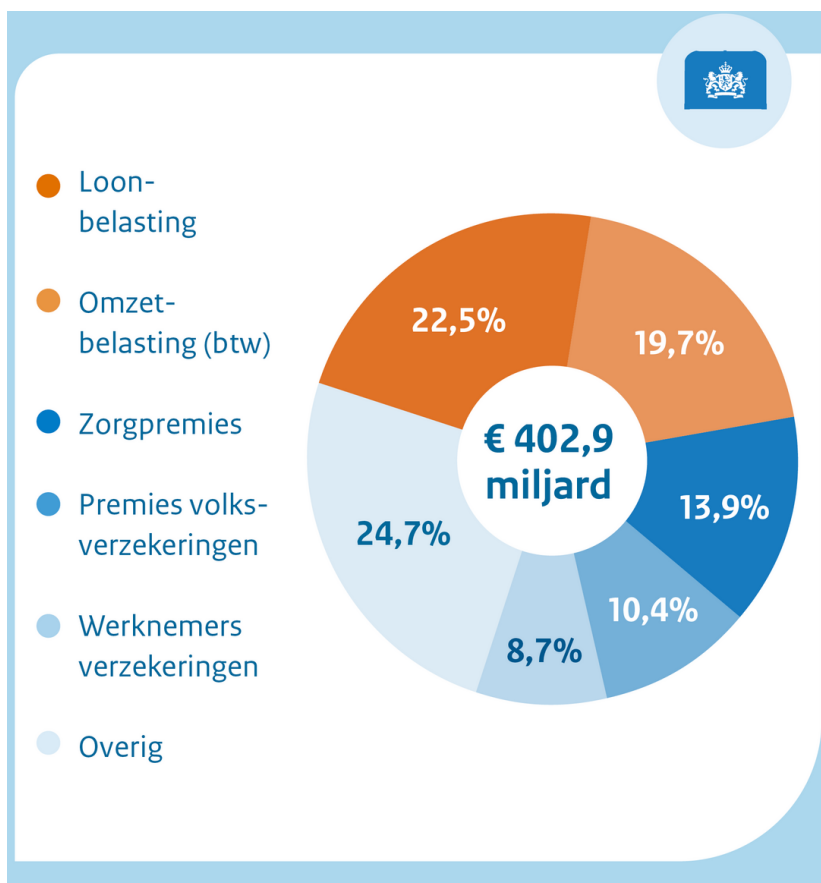
Regering heeft ontslag aangeboden, maar blijft in functie tot een nieuw kabinet is gevormd na verkiezingen.

- **Beheerstaken:** het kabinet zal zich beperken tot het beheren van lopende zaken en het afhandelen van dringende kwesties.
- **Beperkte bevoegdheden:** het kabinet heeft doorgaans beperkte bevoegdheden om nieuwe wetten aan te nemen of belangrijke beslissingen te nemen.
- In beginsel alleen handelen in *noodgevallen* en met *goedkeuring* van het parlement.

Desondanks € 2 miljard voor armoedebestrijding!

Inkomsten en uitgaven van het Rijk in 2024

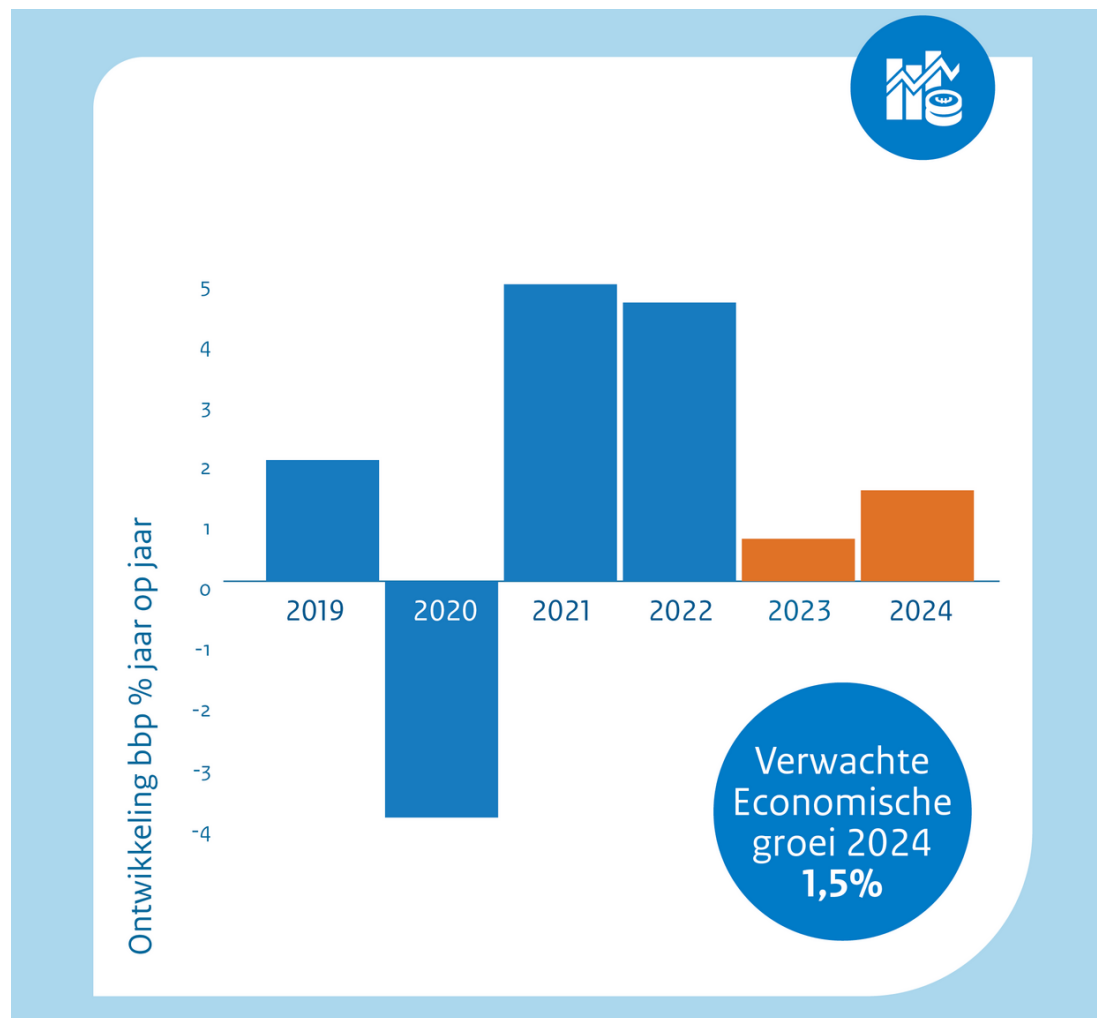

Economische ontwikkelingen

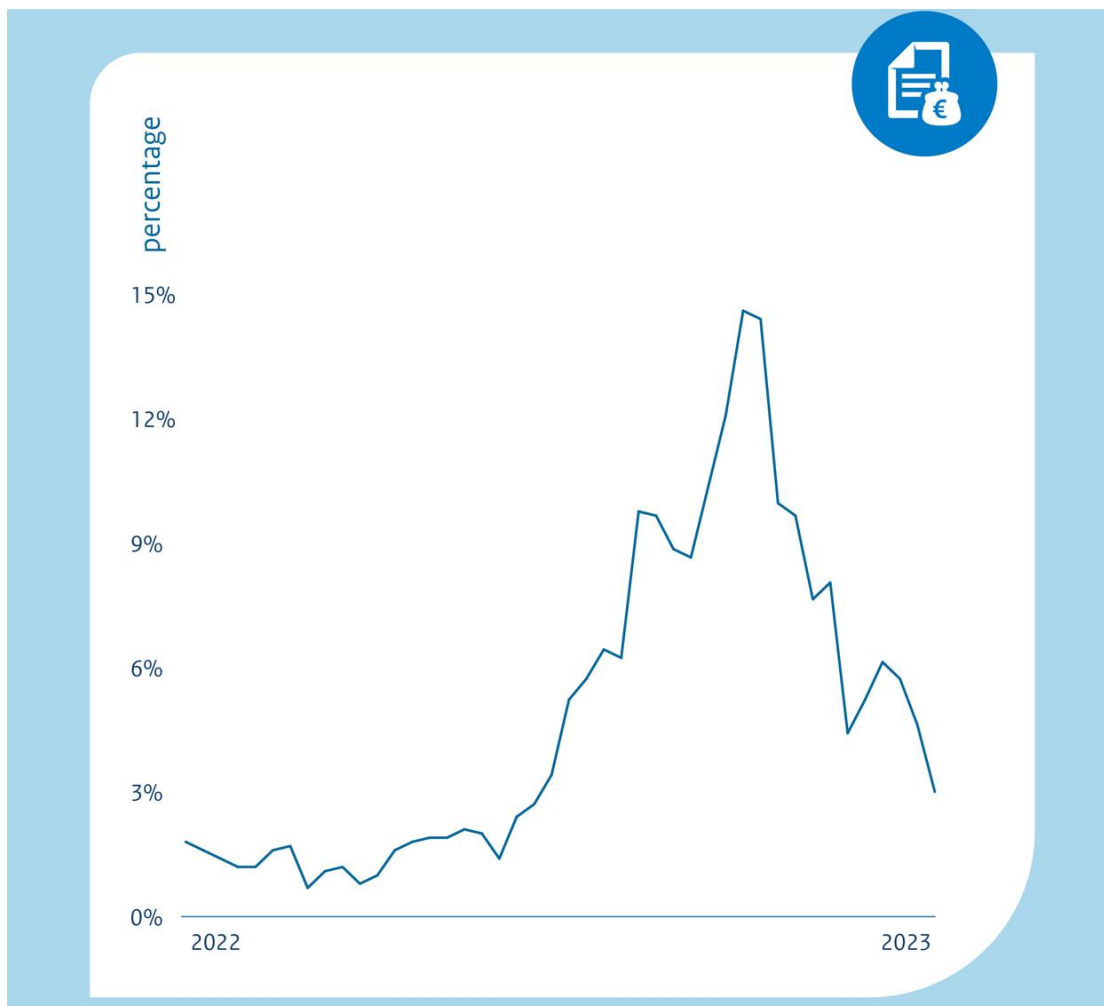
- Al vier kwartalen nauwelijks economische groei.
- CBS: *“Nederland in een milde recessie, maar aantal faillissementen nog laag (?) en meer vacatures dan werklozen.”*
- Na corona sterke groei economie met veel consumptieve uitgaven, daarna terugval in consumptie.
- Door teruglopende export economische krimp.
- Rentebeleid ECB zorgt voor afkoeling economie: van -0,5% in juli 2022 naar 3,75% nu.

Economische ontwikkelingen

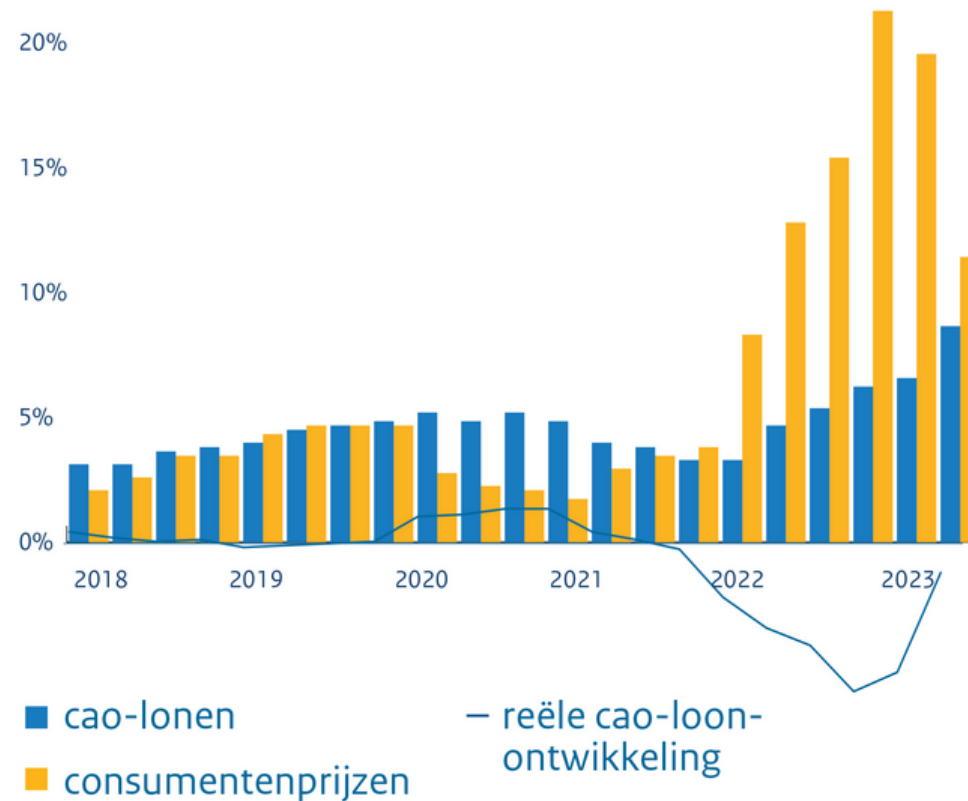

Inflatie

Koopkrachtontwikkeling

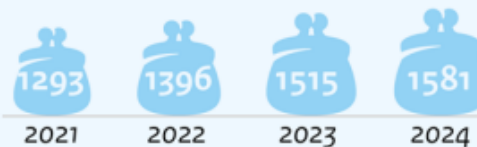
- Kabinet: koopkracht doorsnee huishouden stijgt volgend jaar met **1,8%**.

Armoederaming

Armoedegrens

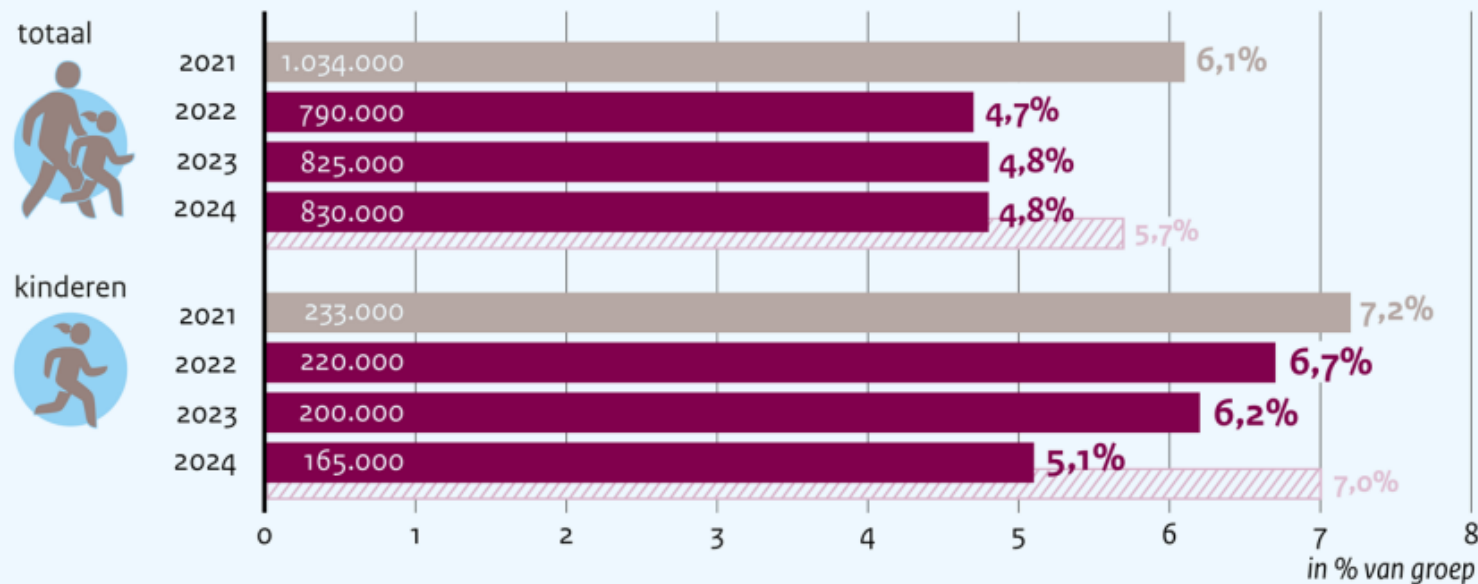
niet-veel-maar-toereikendcriterium van het SCP
voor een eenpersoonshuishouden (in euro's per maand)

Armoederaming

aantal personen onder de armoedegrens, ten opzichte van de totale groep

■ realisatie
 ■ raming
 verwachting voor augustusbesluitvorming (cMEV)

Armoedebestrijding

- **CPB: 4,8%** van de bevolking leeft onder armoedegrens (ca. 825.000 mensen). Zonder aanvullende maatregelen stijgt dit naar **5,7%** in 2024.

De € 2 miljard voor armoedebestrijding is bestemd voor:

- Verhoging minimumloon.
- Verhoging huurtoeslag.
- Verhoging kindgebonden budget.
- Noodfonds energie wordt verlengd.

Wonen en hypotheek

- Belangrijke punten uit de Troonrede over de woningmarkt
- Schenkingsvrijstelling eigen woning
- Vrijstelling overdrachtsbelasting
- Verhoging huurtoeslag

Belangrijke punten uit de Troonrede over de woningmarkt

- Bouw van meer betaalbare woningen (*samen met overheden, bouwbedrijven en woningcorporaties*).
- Beter beschermen van huurders (*regulering huurprijzen in middenhuur*).
- Stikstofbeleid (*oplossingen voor stikstofprobleem*).
- Nieuwe nota ruimte, waarin toekomstige inrichting van Nederland centraal staat, inclusief zaken als *landbouw, natuur, duurzame energie, stedelijke ontwikkeling en het platteland*.

Algemeen: zorg voor betaalbare woningen, gezond investeringsklimaat en duurzame ruimtelijke planning.

Schenkingsvrijstelling eigen woning

- In 2024 vervallen voor de eigen woning.
- Geen aanvullende trancheschenking meer in 2024.
(Bij ontvangen schenking in 2023 kan het geschonken bedrag worden gebruikt tot en met 2025).
- Jaarlijkse vrijstelling ouder-kind in 2024 zo'n € 6.000.
- Vrijstelling overige gevallen circa € 2.500.
- Eénmalige hoge vrijstelling ouder-kind *(tussen de 18 en 40 jaar)* ruim € 30.000, bij besteding aan dure studie ruim € 60.000.

Vrijstelling overdrachtsbelasting

- In 2023 bedraagt het grensbedrag voor de vrijstelling € 440.000
- Dit bedrag wordt met ingang van 2024 verhoogd naar **€ 510.000**

Let op:

- ✓ Grensbedrag over *totale waarde* object
- ✓ Vrijstelling voor verkrijger tussen 18 en 35 jaar
- ✓ Overdrachtsbelasting geldt over hoogste bedrag van koopsom en WEV

Verhoging huurtoeslag

- Eén van deze maatregelen van armoedebestrijding is het verhogen van de huurtoeslag met een bedrag van € 416.
- *Hierdoor worden huurders deels gecompenseerd voor de sterk gestegen huurprijzen in de afgelopen jaren.*

Fiscaliteiten

- Box 1
- Box 2
- Box 3
- WOZ-waarden
- Toevoeging lid 2 in art. 3.119f Wet IB 2001
- Wijziging vrije ruimte werkkostenregeling

Box 1

Belastbaar inkomen	Tarief
€ 0 tot € 75.624	36,97%
Vanaf € 75.624	49,50%

(De eerste schijf zou worden verhoogd naar € 80.263).

Maximale aftrek vanaf 2023 tegen lage tarief.

Jaar	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Maximale aftrektarief	49%	46%	43%	40%	36,93%	36,97%

*In hoogste schijf in 2023 bijtelling van **12,57%** (verschil 36,93% en 49,50%).*

- Aftrekbeperking geldt eveneens voor andere grondslagverminderende posten, waaronder betaalde partneralimentatie (*aftrekbaar tegen max. 36,93%*).
- *De aftrekbeperking geldt niet voor premies lijfrenten en premies voor AOV's.*

Box 2

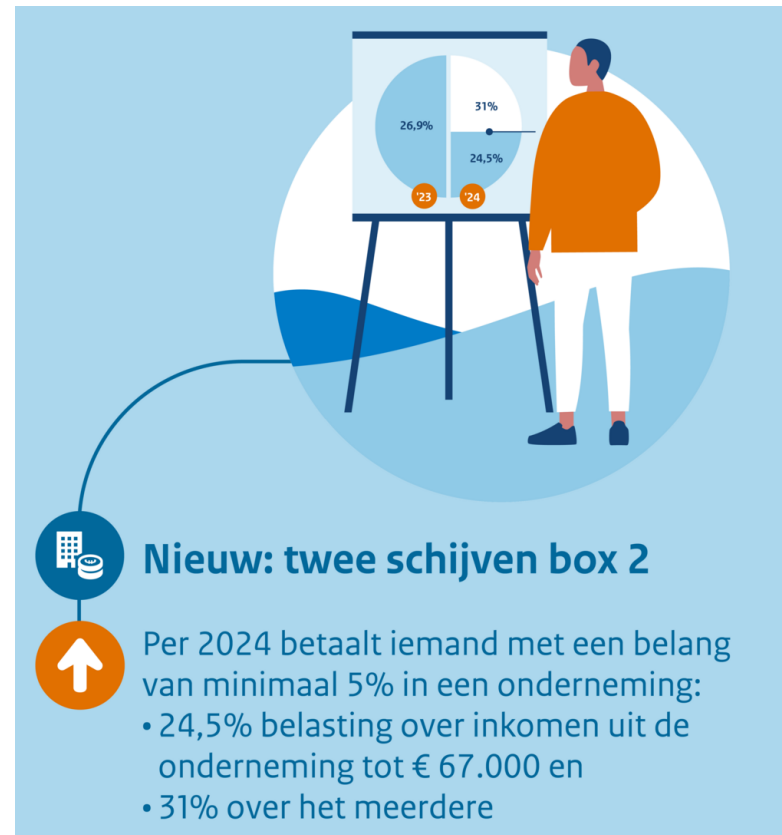
Vpb in 2024 ongewijzigd

Verhogen vennootschaps- belasting (vpb)

Bedrijven gaan per 2023 meer vpb betalen over hun winst.

- Het lage vpb-tarief gaat omhoog van 15% naar 19%.
- De schijfgrens gaat omlaag van € 395.000 naar € 200.000.

Nieuw: twee schijven box 2

- Per 2024 betaalt iemand met een belang van minimaal 5% in een onderneming:
- 24,5% belasting over inkomen uit de onderneming tot € 67.000 en
 - 31% over het meerdere

Box 3

- Heffingsvrij vermogen blijft gelijk (€ 57.000).
- Tarief wordt direct verhoogd naar **34%** in 2024.
- Defiscalisering vorderingen en schulden tussen fiscale partners en tussen ouders en minderjarige kinderen
(beide uitzonderingen treden in werking met terugwerkende kracht tot 1 januari 2023).
- **Box 3 lage tarief (*banktegoeden*) voor:**
 - Lidmaatschapsrechten VvE (onderhoudsreserve)
 - Geld op derdengeldrekening notaris of gerechtsdeurwaarder

Box 3-stelsel (advies A-G aan Hoge Raad)

- Geschil gaat over aandelen in VvE-reserves. In 2018 rendementstarief op banktegoeden (0,12%) of overige bezittingen (5,38%) van toepassing.
- Hof Arnhem-Leeuwarden: vanwege het feit dat artikel 5:126, lid 3, BW VvE's verplicht reserves aan te houden op een afzonderlijke bank- of spaarrekening, moet worden uitgegaan van tarief van 0,12%.
- **Staatssecretaris gaat in cassatie bij Hoge Raad.**
 - *A-G Wattel: "Ook Wet Rechtsherstel box 3 schendt discriminatieverbod en eigendomsrecht."*
 - *Advies aan HR: "Tolerantiemarge tussen werkelijke en het wettelijke rendement bepalen en de zaak terug verwijzen naar het Hof om werkelijke nettorendement van gehele vermogen van het echtpaar in 2018 te laten vaststellen en dat te vergelijken met Herstelwettelijk voorgeschreven rendement."*

Belastingdienst bereidt zich voor op verlies cassatiezaken

- Voorbereidingen voor een *formulier* waarmee belastingplichtigen hun werkelijke rendement kunnen opgeven.
- Belastingdienst houdt, in afwachting van uitkomst procedures, opleggen van definitieve aanslagen en afhandelen van bezwaarschriften inzake box 3 aan, bij aanslagen met box 3-inkomen, dat uit meer bestaat dan banktegoeden.
- Als de Hoge Raad de uitspraken van gerechtshof in stand laat, dan zal aan belastingplichtigen de gelegenheid moeten worden geboden om het werkelijke rendement aan te tonen (*aanslagen over 2021 en 2022*).
- Arrest heeft ook gevolgen voor bezwaarschriften tegen aanslagen over eerdere jaren vanaf 2017, die eveneens zijn aangehouden.
- En arrest van de Hoge Raad zal mogelijk ook doorwerking hebben naar huidige box 3-methodiek, zoals die door de Overbruggingswet box 3 is aangepast.

WOZ-waarde woningen

- In 2023 zijn de WOZ-waarden met gemiddeld **17%** omhoog gegaan.
- Prognose Waarderingskamer:
 - WOZ-waarden van woningen in 2024 gemiddeld **2% tot 4%** hoger dan in 2023.

Leegwaarderatio

- Voor de box 3-heffing en heffing schenk- en erfbelasting wordt de waarde van verhuurde woningen (*met huurbescherming*) bepaald door:

WOZ-waarde x leegwaarderatio

- Leegwaarderatio is afhankelijk van jaarlijkse huurprijs/WOZ-waarde.
- De leegwaarderatio is niet afgeschaft! Gekozen is voor actualisering percentages LWR.

“Is volledig afschaffen LWR in strijd met discriminatieverbod in artikel 14 EVRM...?”

- Bij tijdelijke contracten en verhuur aan gelieerde partijen is de LWR wél afgeschaft.

Tabel leegwaarderatio

Verhouding jaarlijkse huur/WOZ		2022 LWR	2023 LWR
Meer dan	Minder dan		
0%	1%	45%	73%
1%	2%	51%	79%
2%	3%	56%	84%
3%	4%	62%	90%
4%	5%	67%	95%
5%	6%	73%	100%
6%	7%	78%	100%
7%	-	85%	100%

Toevoeging lid 2 in art. 3.119f Wet IB2001

Artikel Ruben Stam: *“Er zit een fout in de redactie van art. 3.119f Wet IB 2001 (twee eigen woningen) vanwege het nieuwe huwelijksvermogensrecht.”*

Voorbeeld:

- A heeft een eigen woning met een EWS van € 100.000, resterende looptijd 200 maanden.
 - A huwt met B in beperkte gemeenschap van goederen (*HVR vanaf 2018*).
 - A en B kopen een nieuwe eigen woning van € 200.000.
 - Constructie: € 100.000 met looptijd 200 maanden en € 100.000 met looptijd 360 maanden.
 - De woning van A wordt later pas verkocht.
-
- Onder het nieuwe huwelijksvermogensrecht hebben A en B elk 50% van de leningdelen.
 - A en B hebben ieder € 50.000 looptijd 200 maanden en € 50.000 looptijd 360 maanden.
 - Omdat voor A de aflossingseis niet is overgegaan, kwalificeert de lening van € 50.000 met looptijd van 360 maanden voor A niet als EWS en valt hierdoor in box 3.

Toevoeging lid 2 in art. 3.119f Wet IB2001

Toevoeging lid 2:

- *“Voor de toepassing van het eerste lid wordt bij het gezamenlijk met de partner aangaan van een eigenwoningschuld de aflossingseis mede geacht te zijn overgegaan van de schuld ter zake van de te vervreemden eigen woning naar de schuld ter zake van de andere woning voor zover de aflossingseis voor ten minste het schuldaandeel van de belastingplichtige in de laatstgenoemde schuld bij de belastingplichtige of zijn partner is overgegaan.”*
- *Onder overgaan van de aflossingseis naar de partner wordt in dit kader verstaan het bij de partner voor het deel van de aflossingseis dat bij hem in aanmerking wordt genomen op overeenkomstige wijze toepassen van het eerste lid.”*

Toevoeging lid 2 in art. 3.119f Wet IB2001

Uitwerking nu:

- A heeft een eigen woning met een EWS van € 100.000, resterende looptijd 200 maanden.
 - A huwt met B in beperkte gemeenschap van goederen (*HVR vanaf 2018*).
 - A en B kopen een nieuwe eigen woning van € 200.000.
 - Constructie: € 100.000 met looptijd 200 maanden en € 100.000 met looptijd 360 maanden.
 - De woning van A wordt later pas verkocht.
-
- Omdat **samen** voor € 100.000 (*het aandeel van A in de totale schuld*) de looptijd van 200 maanden is toegepast, geldt voor de toegepaste aflossingseis, dat A en B samen een schuld van € 100.000 met een termijn van 200 maanden hebben en een schuld van € 100.000 met een termijn van 360 maanden.
 - Voor A en B geldt dat op grond van artikel 3.119f, lid 1 en lid 2 Wet IB 2001 wordt voldaan aan de aflossingseis van artikel 3.119c Wet IB 2001.
 - Voor beiden geldt nu dat de schuld van € 100.000 met looptijd 200 maanden en de schuld van € 100.000 met looptijd 360 maanden, voor ieder voor de helft kwalificeert als EWS.

Toevoeging lid 2 in art. 3.119f Wet IB2001

Dus het maakt (fiscaal) niet uit of de huidige woning wordt verkocht:

- vóórdát de nieuwe woning wordt aangekocht óf
- nádat de nieuwe woning is aangekocht.

In beide gevallen geldt dat het aflossingsschema op de huidige eigenwoning-schuld **direct** overgaat op de eigenwoningschuld op de nieuwe woning, op het moment waarop de schuld op de nieuwe woning ontstaat.

Dat de aflossingsstand bij een latere verkoop van de huidige woning pas op dát moment zou ontstaan is daarbij dus niet van belang.

Wijziging vrije ruimte werkkostenregeling

- 2023: 3% over een maximale fiscale loonsom tot € 400.000.
- 2024: 1,92% over een maximale fiscale loonsom van € 400.000.

Voorbeeld: fiscale loonsom € 200.000

2023: $3\% \times € 200.000 = € 6.000$

2024: $1,92\% \times € 200.000 = € 3.840$

Voorbeeld: fiscale loonsom € 400.000

2023: $3\% \times € 400.000 = € 12.000$

2024: $1,92\% \times € 400.000 = € 7.680$

De vrije ruimte wordt verhoogd met 1,18% over het fiscale loon boven € 400.000

Ondernemers

- Afbouw zelfstandigenaftrek
- Mkb-winstvrijstelling

Afbouw zelfstandigenaftrek

- Vanaf 2020 wordt de zelfstandigenaftrek verlaagd.
- In 2023 bedraagt de zelfstandigenaftrek € 5.030
- In 2024 wordt deze verlaagd naar € 3.750.

- In 2027 € 900 (!).

Mkb-winstvrijstelling

- Percentage mkb-winstvrijstelling bedraagt al jarenlang 14%.
- Vanaf 1 januari 2024 wordt deze verlaagd naar **12,7%**.
- Ondernemers gaan dus over een hoger bedrag belasting betalen.

Overige maatregelen

- Energieprijzen
- Auto
- Zorgkosten
- Afbouw salderingsregeling zonnepanelen
- Verhoging accijnzen op alcoholhoudende producten en tabak

Energieprijzen

- Prijsplafond voor energie verdwijnt op 31 december 2023.
- In 2024 gaat de energiebelasting op gas verder omhoog, van € 0,59 naar **€ 0,71** per kuub gas (*inclusief 21% btw*). Dat is een stijging van 19%. Bij sommige energiecontracten komen de prijzen hierdoor weer boven het prijsplafond uit.
- De energiebelasting op stroom daalt van € 0,15 per kWh naar **€ 0,13** per kWh (*inclusief 21% btw*). De stroombelasting gaat dus met 13,7% omlaag.
- **Tijdelijk Noodfonds Energie** voor huishoudens met lagere inkomens en een hoge energierekening wordt verlengd.

Auto

- Zonder maatregelen vervalt accijnskorting, waardoor 1 liter benzine per 1 januari 2024 € 0,21 duurder wordt.*
- Kilometervergoeding naar € 0,23.
- Oldtimersregeling (vrijstelling van motorrijtuigenbelasting voor motorrijtuigen die 40 jaar of ouder zijn) is vanaf 2028 alleen nog van toepassing op motorrijtuigen die **vóór 1988** zijn gebouwd.

* *uitgesteld...*

Zorgkosten

- Premie basiszorgverzekering stijgt in 2024 met zo'n € 12 per maand.
- Gemiddelde premie basiszorgverzekering komt uit op € 149 per maand.
- (Definitieve premies worden uiterlijk in november 2023 vastgesteld door de zorgverzekeraars).
- Verplicht eigen risico voor basiszorgverzekering blijft tot en met 2026 gelijk (hierdoor ook in 2024) € 385.
- Verzekerden kunnen ervoor kiezen het eigen risico in ruil voor premiekorting vrijwillig te verhogen tot maximaal € 885.

Afbouw salderingsregeling zonnepanelen

Vanaf 2025 kunnen huishoudens en kleine bedrijven stapsgewijs minder salderen. Vanaf 2031 kan er niet meer gesaldeerd worden. Ieder jaar kunnen huishoudens en kleine bedrijven iets minder salderen, tot aan 0% in 2031:

- 2023: 100%
- 2024: 100%
- 2025: 64%
- 2026: 64%
- 2027: 55%
- 2028: 46%
- 2029: 37%
- 2030: 28%
- 2031: 0%

Verhoging accijnzen op alcoholhoudende producten en tabak

- Verhoging van accijns op alcoholhoudende producten met **16,2%**
- Pakje van 20 sigaretten wordt € 0,60 duurder (bijna € 10).

Foto © Ministerie van Financiën

Prinsjesdag 2023

Foto © ANP

Rob Timmermans MFP